

N:o 88.

Af Herr Grefve **C. M. Björnstjerna**: *Angående underdånig framställning om utarbetande och framläggande för nästa Riksdag af förslag till en svensk-norsk tullförening.*

Då jag härmed tillåter mig förnya den motion jag vid senaste riksdag väckte om en svensk-norsk tullförening, sker detta enär behofvet af en närmare sammanslutning de båda skandinaviska folken emellan med hvarje dag blir en allt tydligare framstående nödvändighet. I en tid då styrkans rätt ensam gör sig gällande måste de båda brödrasfolken genom att fastare sluta sig till hvarandra söka förvärfva den inre styrka som såväl behöfves, om icke deras dyrbaraste goda, deras frihet och sjelfständighet, en dag skall komma att bero på en öfvermäktig grannes godtfinnande. En sådan sammanslutning innebär ingalunda det ena folkets underordnande under det andra, tvärt om, må hvartera fritt utveckla sitt inre lif, men må de båda deremot i alla yttre förhållanden ständigt framträda som ett enda folk. Detta var väl äfven grundtanken hos stiftaren af 1814 års förening. Beklagligtvis återstår ännu mycket, innan denna tanke kan anses förverkligad — lyckosam för båda folken har föreningen varit, det erkänner jag gerna, misstro har den utsläckt, vänskap och högaktning har den alstrat, men detta gäller hufvudsakligen personliga förhållanden folken emellan, i unionelt afseende stå vi ännu nära nog på samma ståndpunkt som för 65 år sedan. Det må hända mest i ögonen fallande beviset härpå är, att man ännu icke lyckats åstadkomma en tullförening emellan de båda länderna. De obehag, de misshälligheter och de hinder i samfärdseln som härigenom uppstå äro allt för väl kände för att här behöfva ytter-

ligare framhållas. Till och med den så välbetänkta »*Mellanrikslagen*» kan gifva anledning till dylika förvecklingar. En person, som vid ett besök öfver gränsen t. ex. medför i sin resflaska det obetydligaste quantum bränvin utöfver de tullfria 1 ½ kannorna, utsätter sig för att blifva behandlad som lurendrejare, pliktfällas och få häst och åkdon konfiskerade. Detta för tvenne förenade länder så högst märkliga tillstånd underhålles af en ganska dyrbar tullbevakning, som i alla fall, tack vare landets utsträckning, oftast icke kan förhindra smuggling, om sådan försökes. Att ett sådant förhållande icke bör fortvara är uppenbart. Såväl 1874 som 1880 årens Bevillnings-Utskott erkände äfven »*en tullförening vara den enda fullt tillfredsställande formen för en fullständigare sammanlutning mellan de begge förenade folken uti deras handels- och sjöfartsförhållanden*». Senaste Bevillnings-Utskott ansåg sig dock böra afstyrka mitt förslag i ämnet, dels derföre att, enligt Utskottets tanke, de båda folkens beskattningsförhållanden först måste utjemnas, dels när inga konstitutiva former funnos för fattande af samfälda beslut i ämnet, dels slutligen när folkens ömtålighet om sin beskattningsrätt skulle genom ett dylikt förslag såras. Jag medger villigt att svårigheter möta vid sakens genomförande, men dylika möta säkert vid hvarje genomgripande förändring, och oöfverstigliga äro i alla fall icke dessa hinder, såvida man icke beslutar lugnt afvakta att beskattningsförhållandena i båda länderna ställa sig lika, en sak som svårligen torde komma att någonsin inträffa. Att olika beskattningsförhållanden icke utgöra något hinder för en tullförenings afslutande, derpå är Österrike-Ungarn ett slående bevis. En tullförening är lyckligt genomförd mellan dessa båda länder, hvilkas politiska förening i så hög grad liknar den mellan Sverige och Norge. Att särskilda konstitutiva former skulle för sakens genomförande erfordras förefaller obegripligt. Om en af Unions-konungen tillsatt komité afgifver förslag till en svensk-norsk tullförening och detta förslag derefter af båda folkrepresentationerna godkännes, torde väl saken dermed vara afgjord. Att ett sådant förslag äfven skall lyckas tillvinna sig detta bifall, derom misströstar jag icke, om blott billigt afseende deruti fästes på hvardera landets särskilda, mera framstående kraf. Visserligen måste såväl Riksdag som Storting i sådant fall, för viss kortare tid, afstå från sin beskattningsrätt i tullfrågor, men detta har ju redan förr, ehuru i mindre utsträckning egt rum, t. ex. vid franska traktatens godkännande, och dessutom är en viss stadga i tull-lagstiftning af så erkänd vikt för all handel och rörelse, att representationen med allt skäl kan afstå från sin rätt att årligen »tumma på tulltaxan». Har en tullförening en gång kommit till stånd, är jag för-

vissad att fördelarne deraf här, liksom på andra ställen, skola visa sig vara så stora, att ingen småaktig separatism skall förmå hindra dess framtida förnyelse.

Att tulluppbörden alltid måste af hvarje land för sig verkställas, förefaller mig nödvändigt. Ett motsatt tillvägagående skulle innebära ett ingrepp i det ena landets likställighet gent emot det andra. Återstår då att afgöra efter hvilken grund de inflytande tullinkomsterna skola fördelas de båda länderna emellan. Vanligen antages detta böra ske i förhållande till folkmängden. Här torde detta dock icke vara lämpligt, enär Norges tullinkomster äro i förhållande till folkmängden betydligt större än Sveriges. Jag föreställer mig deremot att den lämpligaste fördelningsgrunden vore ländernas *ytinnehåll*. Sverige skulle i sådant fall uppbära $\frac{4}{7}$, Norge $\frac{3}{7}$ af tullens nettobehållning. Eget nog är detta, i det närmaste, det vanliga förhållandet mellan båda ländernas beräknade tullinkomster. Då jag sålunda, stödjande mig vid 1880 års Bevillnings-Utskotts eget erkännande, fortfarande anser en tullförening vara den enda fullt tillfredsställande formen för ordnandet af båda ländernas handels- och sjöfartsförhållanden, och då jag omöjligt kan förmoda den åsigt vara riktig, som under diskussionen i Andra Kammaren framhölls, eller att saken, ehuru nyttig och behöflig, skulle i Norge mötas med ovilja, derföre att förslaget framkom från svensk sida, tillåter jag mig, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med min vid senaste riksdag i ämnet afgifna motion, föreslå, att

Riksdagen underdånigst anhåller, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för nästkommande Riksdag framlägga förslag till en svensk-norsk tullförening byggd på hufvudsakligen följande grunder:

- 1:o. Gemensam tulltaxa för båda länderna.
- 2:o. Tulluppbörden verkställas af hvarterdera landet för sig.
- 3:o. Fördelningen af tullens nettobehållning de båda länderna emellan sker i förhållande till båda ländernas *ytinnehåll*, eller så att Sverige deraf erhåller $\frac{4}{7}$, Norge $\frac{3}{7}$.
- 4:o. Alla tullar de båda länderna emellan upphöra.

- 5:o. Produkter och varor, kommande från eller tullbehandlade i det ena landet, äro i det andra tullfria.
- 6:o. Bestämd tid efter hvilken tullföreningen kan af det ena eller andra landet uppsägas.

Stockholm den 26 Januari 1881.

C. M. Björnstjerna.

N:o 89.

Af Herr **J. P. Nilsson:** *Om skyldighet för utländsk man att, vid talans anställande inför svensk myndighet mot svensk man, ställa borgen för kostnad och skada.*

Genom den samfärdsel, som uppstått emellan Sverige och andra länder, hafva ock affärsförhållandena emellan främmande staters undersåtar och svenskar tagit en utveckling, som mer än förr påkallar uppmärksamhet å rättsförhållandet emellan främlingar och svenskar.

Lag-Utskottet fann sig emellertid vid förliedet års riksdag icke för-anlätet att tillstyrka bifall till min då väckta motion n:o 25 på den grund, att, för det första, en svensk, som kommit i rättegång med en utlänning, kan, om utlänningen reser från Sverige, utkräfvä sin tillerkända rättegångskostnad af borgesmännen, änskönt de icke borgat såsom för egen skuld. Men om man nu antager att rättsanspråket stannar vid underrätten, och ofta har händt, att, då den vinnande sökt utfå sin ådömda rättegångsersättning, utlänningen redan rest från Sverige, och, då ingen tillgång fans, måste den vinnande svensken